

SANTUUA FOTON JOHAN LINDBER

Stenkatafalk invid de muslimska gravarna. Den nya delen skymtar i bakgrunden.

Garnisonskapellet från 1914 är den äldsta byggnaden på Silverdals griftegård.

2017 ett muslimskt gravkvarter med 75 gravar och en bönesten, eller stenkatafalk, med skärmtak för begravningsceremonier.

FRAM TILL NU har griftegården präglats av skog med höga tallar och insprängda gravkvarter, avskärmade med olika typer av buskar och häckar. När man nu tar en del av sin oanvända mark i anspråk för nyanläggningen av de 2 600 nya gravplatserna, får området också en mer öppen karaktär. Öar av buskar och mindre träd, samt staket med en enkel, lantlig karaktär, skärmar av kvarteren.

Nybyggets 2 600 platser fördubblar Silverdals gravantal i ett slag; församlingens tre begravningsplatser har sammanlagt cirka 8 000 gravplatser.

BÅDE FLORA OCH FAUNA finns med i byggplaneringen från allra första början. För besökarna kommer det mest uppenbara att vara det faktum att det ligger gamla stockar utlagda i små travar på både långa och korta grusbäddar.

Stockarna i faunadepåerna kommer inte att vara ensamma om att få skilja ut

sig på platsen. På de grusbäddar som sveper runt gravkvarterens upphöjningar, har toppskiktet fått en medvetet magerjord jordmån, där ängsblommor och -gräs är tänkta att prunka om några år. Det blir alltså ett stilbrott mot den i övrigt slutna skogsbeklädda gestaltningen på de äldre delarna.

– Underlaget är cirka 20 cm så kallat rörgravsgrus 0–8 mm. Ovanpå det lägger vi en natursingel, 16–32 mm, berättar Wilhelm Landréus.

– Det finns inget facit för hur man anlägger en riktigt artrik äng på kort tid. Men att lägga singel överst har jag provat en gång tidigare på en av våra kyrkogårdar, och det fungerade bra. Vad det gör är att när man sår ängsfrö så faller det ned mellan stenarna och blåser inte bort som det annars riskerar att göra. Efter att vi har vattnat ned fröna håller singeln dessutom kvar fukten i sanden under etableringsfasen.

Vad ska ni så?

– Det är en svensk ängsfröblandning som kommer att få gro i bäddarna. Jag ska även komplettera med olika arter som exempelvis cikoria (*Cichorium*

”Det finns inget facit för hur man anlägger en riktigt artrik äng på kort tid.”

Wilhelm Landréus, om svårigheterna med att snabbt få till det som annars kan ta flera decennier.

intybus), myskmalva (*Malva moschata*), mörkt kungsljus (*Verbascum nigrum*) och andra ängsarter.

Hur lång tid tar det innan det kan börja kallas ängsmark?

– Det är svårt att säga, men uppåt tre växtsäsonger får man nog räkna med.

En tanke med att ha en större andel blomsterängar är att det blir mer lätt-skött.

– En eller två gånger per år, ska det sedan slås, lite beroende på artsammansättningen. I bästa fall kan man använda en slätterbalk och eftertrimma med maskin för att komma åt i alla vrår.

– Ytorna vi nu anlägger är inte orimligt stora, så det kan mycket väl bli aktuellt att ha en liten folkfest med inbjuden allmänhet när vi slår ängarna med lie, åtminstone en gång om året.

ÅTER TILL FAUNADEPÅERNA, så blir de en del av blomsterängarna. De byggs upp av tre till fem stockar per trav, där man hoppas att insekterna ska hitta platser för både förökning, föda och boplats.

– Vi tar vad vi har själva och köper ingenting i nuläget. I första hand är det

E-TRON
ELFORDONSPECIALISTEN

CORVUS TERRAIN EX4

100% elektrisk UTV med litiumbatteri. Fyrhjulsdreven med en markfrigång på hela 30,9 cm. Topphastighet 40 km/h.

Se video av fordonet.

NYHET!

PRO LITUM

ELDRIVNA ARBETSFORDON FÖR KYRKOGÅRDAR

Utvecklade i Sverige. Byggda helt i rostfritt stål och aluminium. Litiumbatteri som standard. 10 års garanti på hytt och chassi.

PRO LITUM WORK TRUCK

Nu även med vridbart tippflak som tillval. Smidigt och välkonstruerat eldrivet arbetsfordon med hög last- och dragkapacitet.

Se video av fordonet.

www.etrone.se • 08-531 846 17

E-TRON AB - Marknadsledande på professionella elfordon